

LUBLIN 2017
700 LAT
MIASTA

INFORMATOR TURYSTYCZNY

PL

 Lublin
MIASTO INSPIRACJI

Lublin to miasto, które wyróżnia się bogatą, wielowiekową historią. Jej ślady do dziś skrywają mury kamienic dobrze zachowanego, unikatowego Starego Miasta.

Dziedzictwo historyczne Lublina – nasycone tradycją Jagiellońską, mieszaniem się narodów, przenikaniem się kultur i religii – tworzy magiczny klimat, który jest źródłem rozmaitych doznań i inspiracji do twórczego działania.

WAŻNIEJSZE POŁĄCZENIA DROGOWE:

nr 17 Warszawa - Hrebenne (kierunek Lwów)

nr 19 Białystok - Rzeszów

nr 12 Żary - Dorohusk

DOJAZD DO LUBLINA:

koleją: www.pkp.pl

autobusem: www.pkswschod.pl

busem: www.busy.info.pl, www.lublin.rozkladyjazdy.pl/busy

PRZEJŚCIA GRANICZNE W WOJ. LUBELSKIM Z UKRAINĄ:

Dorohusk (drogowe i kolejowe), tel. +48 82 566 62 00

Zosin (drogowe), tel. +48 82 696 64 00

Hrebenne (drogowe i kolejowe), tel. +48 84 667 45 00

PRZEJŚCIA GRANICZNE W WOJ. LUBELSKIM Z BIAŁORUŚIĄ:

Terespol (drogowe i kolejowe), tel. +48 83 376 43 00

Koroszczyn (drogowe), tel. +48 83 376 34 74

Sławatycke (drogowe), tel. +48 83 376 72 00

MIĘDZYNARODOWY PORT LOTNICZY:

Port Lotniczy Lublin

www.airport.lublin.pl

LUBELSKI ROWER MIEJSKI:

www.lubelskirower.pl

System Lubelskiego Roweru Miejskiego to 90 stacji i 851 rowerów, w tym 2 stacje i 20 rowerów dla dzieci. Łącznie ponad 100 km ścieżek rowerowych.

Biuro Obsługi Klienta LRM

czynne całodobowo

poza sezonem:

od poniedziałku do piątku w godzinach: 10:00 – 12:00

tel.: 81 464 66 00, 81 440 20 20

Stacjonarne Biuro Obsługi Klienta LRM

ul. Jezuicka 1/3, 20-113 Lublin, w siedzibie LOITiK

czynne od poniedziałku do niedzieli w godzinach: 9:00 – 19:00

W dni świąteczne – nieczynne

STREFA PŁATNEGO PARKOWANIA:

działa od poniedziałku do piątku w godz. 8:00 – 17:00

www.lublin.spp24.pl

Biuro Strefy Płatnego Parkowania w Lublinie

ul. Bernardyńska 6, 20-109 Lublin, tel. 81 536 2533

czynne: poniedziałek – piątek w godzinach od 8:00 do 17:30

Zasoby historyczne i edukacyjne Lublina oraz jego otwartość i gościnność przyciągają tutaj zarówno ludzi młodych, którzy chcą się rozwijać intelektualnie, jak i artystów oraz twórców szukających inspiracji. Lublin – ze swoją ofertą teatrów, galerii, muzeów, filharmonią, sceną operowo-operetkową – jest niewątpliwym centrum życia kulturalnego w tej części Polski. Cieszące się popularnością i uznaniem międzynarodowe festiwale odbywają się w tym mieście niemal przez cały rok.

To właśnie bogactwo i różnorodność wydarzeń kulturalnych Lublina pozwoliło mu ubiegać się o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 r.

Lublin jest największym miastem na wschodzie Polski i stolicą województwa lubelskiego. Liczy około 350 tys. mieszkańców.

Ze względu na położenie geograficzne przy wschodniej granicy Unii Europejskiej, Lublin jest ważnym ośrodkiem współpracy pomiędzy krajami Europy Wschodniej i Zachodniej.

ŚLADAMI PRZESZŁOŚCI

Miasto ulokowane na wzgórzach, na obszarze Wyżyny Lubelskiej, swój rozwój zawdzięcza położeniu na szlaku handlowym.

Wiódł on nad Morza Czarnego do Bałtyku i w głąb Europy. Już w XII w. na jednym ze wzgórz został wzniesiony pierwszy zamek, w połowie XIII w. dobudowano do niego – zachowaną do dziś – murowaną wieżę mieszkalno-obronną (donżon). W XIV w., za panowania Kazimierza Wielkiego, ze względu na liczne najazdy Rusinów, Jadźwingów, Litwinów i Tatarów, wzniesiono murowany zamek z kaplicą, a miasto otoczono murami obronnymi.

Lublin to miasto o 700-letniej historii.

Ten gród leżący na styku kultur Wschodu i Zachodu stał się miejscem rozkwitu wielu narodów i religii. Bywali tu Jagiellonowie, miał też miejsce jeden z hołdów pruskich, a przede wszystkim tak znacząca w dziejach naszej państwowości unia polsko-litewska. Lublin był także pierwszą stolicą odrodzonej po I wojnie światowej Rzeczypospolitej. Przez krótki czas pełnił funkcję stołecznego miasta również w okresie PRL-u, ale też to właśnie tutaj w lipcu 1980 r. rozpoczęły się strajki robotnicze prowadzące do powojennej niepodległości kraju.

Położenie Lublina na trakcie z Wilna do Krakowa sprawiło, że gród cieszył się szczególnym zainteresowaniem i opieką Jagiellonów, którzy w swych podróżach często zatrzymywali się na lubelskim zamku. Szczególnymi względami darzył miasto król Władysław Jagiełło. Tutaj, pod opieką Jana Długosza, wychowywali się synowie Kazimierza Jagiellończyka. Około 1520 r. Zygmunt Stary zapoczątkował przebudowę zamku na okazałą rezydencję królewską, zatrudniając m.in. włoskich mistrzów sprowadzonych z Krakowa.

W 1569 r. została w Lublinie podpisana unia polsko – litewska, powołująca do życia Rzeczpospolitą Obojga Narodów. To wydarzenie upamiętnia dziś pomnik Unii Lubelskiej na placu Litewskim, któremu przyznano Znak Dziedzictwa Europejskiego.

Znak Dziedzictwa Europejskiego

Decyzją międzynarodowego panelu ekspertów, działającego przy Komisji Europejskiej, Miasto Lublin jako miejsce podpisania Unii Lubelskiej – wyjątkowego symbolu pokojowej i demokratycznej integracji dwóch krajów, zróżnicowanych religijnie i etnicznie, otrzymało Znak Dziedzictwa Europejskiego. Idee te są reprezentowane materialnie przez zachowane w krajobrazie miasta Lublina zabytki, będące świadkami zawarcia Unii i ją upamiętniające:

Kaplica Trójcy Świętej na Zamku Lubelskim, Pomnik Unii Lubelskiej i kościół p.w. św. Stanisława BM wraz z Klasztorem oo. Dominikanów.

Uroczyste wręczenie przyznanego Znaku miało miejsce w Solvay Library w Brukseli w dniu 15 kwietnia 2015 r.

Lublin, leżący na szlaku łączącym Europę z Azją i Wschodem, stał się znaczącym ośrodkiem handlu i miejscem słynnych jarmarków, na które przybywali kupcy z całej Europy, a nawet z Imperium Osmańskiego.

Handel, rzemiosło i usługi ściągnęły nowych mieszkańców: Rusinów, Ormian, Niemców, Czechów, Żydów i Tatarów. Stąd też Lublin stał się miastem, w którym współistniały narody, kultury i religie. Wielonarodowa społeczność uczęszczała do swych kościołów, cerkwi, synagog, zborów. Lublin przez długie wieki swobód religijnych sprzyjał nie tylko katolikom: w mieście rozwijał się swobodnie ruch ariański, powstała tu gmina kalwińska, mocną grupę tworzyli też luteranie. Religie prawosławna wyznawali wpływowi mieszkańców miasta, jak książęta Ostrogscy czy kniaziowie rodu Czartoryskich. Choć dzieje prawosławia w Lublinie były burzliwe, do dziś przetrwała tu XVII-wieczna cerkiew pw. Przemienienia Pańskiego, która – niepozorna z wyglądu – kryje w swoim wnętrzu przepiękny, pełen zabytkowych dzieł ikonostas.

Wyjątkowo liczną społeczność miasta tworzyli Żydzi.

Dzielnica żydowska rozpościerała się na terenach wokół zamku. Jej centralnym traktem była ul. Szeroka, biegącą środkiem obecnego placu Zamkowego, wytyczona prawdopodobnie jeszcze przed 1564 r. Tu budowali swoje domy najbogaci mieszkańcy. Lubelska gmina żydowska słynęła – nie tylko w Polsce – z Akademii Talmudycznej. Najbardziej znanym obiektem dzielnicy żydowskiej była Wielka Synagoga – Maharszalszul. Odwiedzających ją zachwycały wnętrze oraz bogate wyposażenie (w tym m.in. srebrne świeczniki i inne sprzęty, ofiarowywane synagogie przez najzamożniejszych Żydów lubelskich).

W Lublinie żył m.in. Jakub Icchak Horowic, powszechnie uważany za ojca chasydyzmu w Królestwie Polskim. Nazywano go Widzącym z Lublina, jako że już za życia krążyły legendy o jego darze jasnowidzenia. Związek z Lublinem miał noblista Isaac Bashevis Singer, autor m.in. „Sztukmistrza z Lublina”. Dziś nie ma już ulic Szerokiej i Jatecznej, a tam, gdzie stała Wielka Synagoga, znajduje się pamiątkowa tablica.

*II wojna światowa zakończyła się
zagładą lubelskich Żydów.*

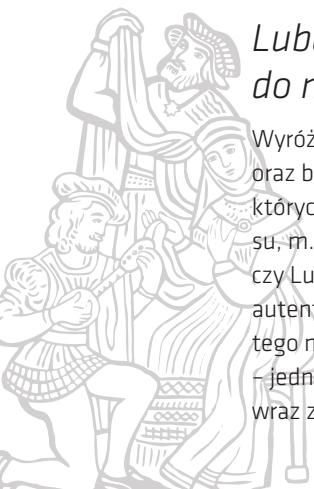
Niemcy utworzyli w Lublinie getto, które zostało zlikwidowane w 1942 r. Większość Żydów lubelskich (ok. 26 tysięcy) została deportowana do Bełżca, gdzie zginęły w komorach gazowych obozu śmierci, a około 8 tysięcy zostało zamordowanych w obozie koncentracyjnym na Majdanku. Życie straciło tu blisko 80 tysięcy osób, a poza Żydami i Polakami ginęły ludzie różnych narodowości z 26 państw Europy – najliczniej Rosjanie, Białorusini i Ukraińcy. Dziś w miejscu byłego hitlerowskiego obozu koncentracyjnego mieści się Państwowe Muzeum na Majdanku. Teren byłego obozu, ogrodzony kolczastym drutem, z barakami i strażniczymi wieżyczkami oraz monumentalny pomnik i mauzoleum z prochami pomordowanych upamiętniają męczeństwo ofiar hitlerowskiego ludobójstwa.

LUBLIN TURYSTYCZNY

Stare Miasto

Lubelskie Stare Miasto należy do najpiękniejszych w Polsce.

Wyróżnia się średniowiecznym układem przestrzennym oraz bogactwem zdobień zabytkowych kamienic, wśród których uwagę przykuwają szczególnie te z okresu renesansu, m.in. Konopniców przy Rynku 12, Klonowica przy Rynku 2 czy Lubomelskich przy Rynku 8. Stare Miasto zachwyca autentycznością i klimatem sprzed wieków. Wejścia do tego magicznego miejsca strzeże sędziwa Brama Krakowska – jedna z architektonicznych wizytówek miasta, która wraz z murami obronnymi została wznieiona w XIV w.

Kaplica Trójcy Świętej

 Kaplica Trójcy Świętej na lubelskim Zamku to jeden z najcenniejszych zabytków sztuki średniowiecznej nie tylko w Polsce, ale i w Europie. Nadano jej Znak Dziedzictwa Europejskiego.

Kaplica została wzniesiona przez króla Kazimierza Wielkiego, a jej wnętrza do dziś zdobią wspaniałe rusko-bizantyńskie freski ufundowane przez króla Władysława Jagiełłę. Jest to unikatowe na miarę europejską świadectwo przenikania się kultur Wschodu i Zachodu, ponieważ rzymskokatolicką świątynię przyozdabiają wizerunki ojców Kościoła Wschodniego.

Donżon

Wieża główna lubelskiego Zamku, wzniesiona przy południowym zboczu wzgórza, powstała w XIII w. jako budowla obronno-mieszkalna.

To cenny zabytek sztuki romańskiej, jedna z najstarszych budowli na Lubelszczyźnie i najstarszy zachowany w całości zabytek architektury murowanej w Lublinie.

Donżon ma trzy kondygnacje nadziemne, a jego mur liczy prawie trzy i pół metra grubości. Do niedawna do oglądania tylko z zewnątrz; od lata 2012 r. jest dostępny dla zwiedzających. Kto pokona niewymiarowe schody wieży i różnicę poziomów ok. 30 m, może spojrzeć na miasto z tarasu widokowego, który utworzono na szczycie donżonu.

Piwnica pod Fortuną

Piwnica pod Fortuną mieści się w zabytkowej kamienicy Lubomelskich (Rynek 8).

Obejmuje dziesięć sal: w dziewięciu z nich znajduje się nowoczenie zaaranżowana wystawa składająca się z multimedialnych prezentacji, wizualizacji i eksponatów przybliżających historię Lublina. Dziesiąta sala to dawna winiarnia, której ściany są pokryte renesansową polichromią – wyjątkowymi w skali Polski malowidłami o tematyce świeckiej. Dziesięć obrazów rozmieszczonych na ścianach, okapie kominka i na sklepieniu zawiera liczne odwołania do kultury antycznej (mitologii, literatury) oraz do renesansowej obyczajowości.

Trybunał Koronny

Pośrodku staromiejskiego Rynku wznosi się gmach Trybunału Koronnego. Dziś znajduje się w nim m.in. Urząd Stanu Cywilnego. Trybunał w Lublinie został ustanowiony w 1578 r. i był najwyższą instancją sądową dla szlachty z Małopolski.

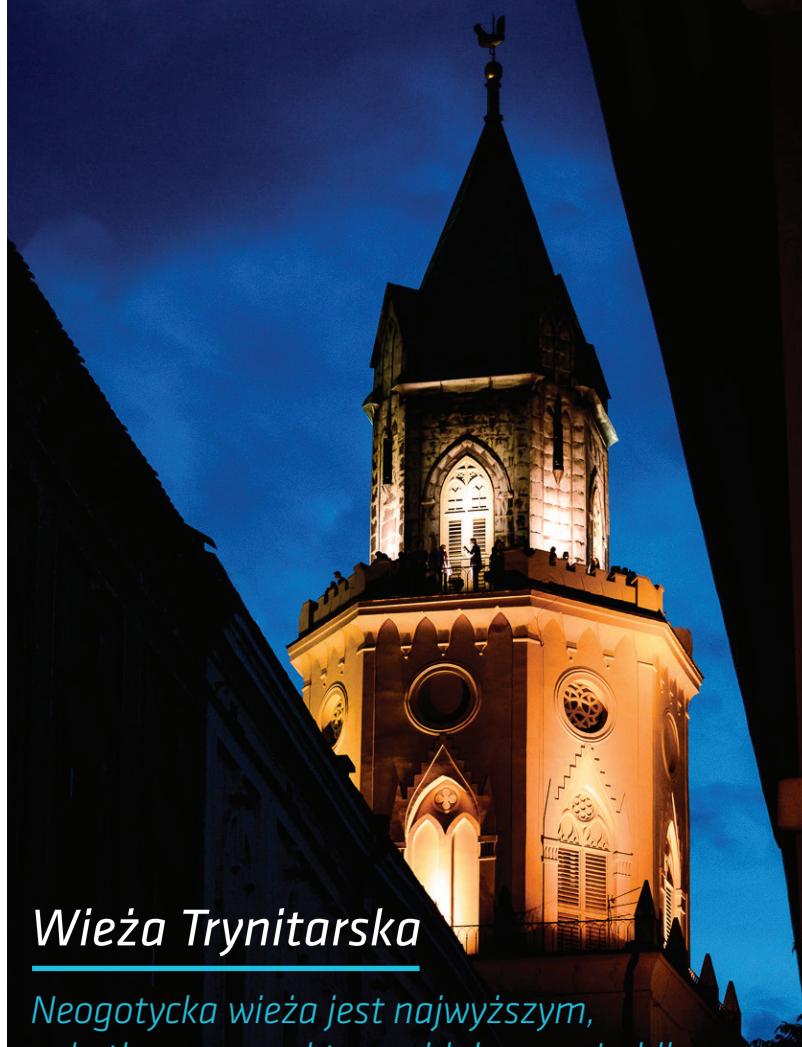
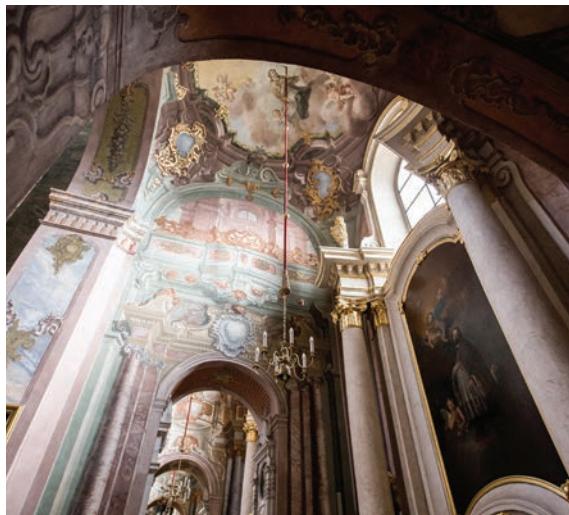
Z Trybunałem związana jest jedna z najsłynniejszych lubelskich legend. Według niej, w 1637 r. odbył się tu „diabelski sąd”, który w sprawie sporu biednej wdowy z bogatym szlachcicem wydał bardziej sprawiedliwy wyrok niż przekupni sędziowie. Dowodem diabelskiej interwencji jest „czarcia łapa” wypalona w stole, który zachował się do dziś – można go zobaczyć w holu Muzeum Lubelskiego na Zamku.

Trasa Podziemna

Ponad dwustumetrowa trasa podziemna biegąca pod Starym Miastem ma swój początek w podziemiach Trybunału Koronnego. Szlak wiedzie przez 14 tajemniczych sal. Podczas wędrówki można poznać historię Lublina oraz uczestniczyć w pokazie multimedialnym wielkiego pożaru, który 2 czerwca 1719 r. strawił dużą część miasta.

Archikatedra

Budowę renesansowo-barokowej świątyni zrealizowano w latach 1586-1625 dla zakonu jezuitów na podstawie projektu rzymskiego kościoła Il Gesù. Imponującej wielkości nawę otaczają boczne kaplice. W 1824 r. dobudowano do kościoła klasycystyczny portyk z kolumnami projektu Antonio Corazziego. Sklepienie archikatedry ozdabia iluzjonistyczna polichromia. Osobliwością jest tzw. akustyczna zakrystia. Warto też zwiedzić podziemia z grobami zaślubionych dostojuników kościelnych.

Wieża Trynitarska

Neogotycka wieża jest najwyższym, zabytkowym punktem widokowym Lublina.

Z wysokości 40 m widać rozległą panoramę miasta. Nazwa budowli pochodzi od zakonu trynitarzy, którzy przebywali w pojezuickich zabudowaniach klasztornych. W wieży mieści się Muzeum Archidiecezjalne Sztuki Religijnej ze zbiorami zabytkowych przedmiotów użytku religijnego: obrazów, ikon, rzeźb, dzwonów, w tym z największym lubelskim dzwonem, Marią, który rozbrzmiewa tylko podczas wyjątkowych uroczystości.

Bazylika oo. Dominikanów

Bazylika ta jest jednym z najcenniejszych obiektów sakralnych w Lublinie.

Kościół i klasztor ufundował w 1342 r. król Kazimierz Wielki. W murach kościoła w 1569 r., po podpisaniu Unii Lubelskiej, odprawiono nabożeństwo dziękkczynne, w którym uczestniczył król Zygmunt August. Świątynia już wtedy cieszyła się międzynarodową sławą za sprawą umieszczenia w niej relikwii Krzyża Świętego, jednych z największych na świecie.

Z obecnością relikwii jest związanych wiele zadziwiających i cudownych wydarzeń. Według jednej z legend, procesja z relikwiarzem uratowała miasto od tragicznego pożaru w 1719 r. Niestety, w 1991 r. przechowywane w kościele przez stulecia relikwie zostały skradzione.

Zespół klasztorny Dominikanów w Lublinie jest zabytkiem, któremu przyznano **Znak Dziedzictwa Europejskiego**. Jest dostępny do zwiedzania prawie w całości, z galerią malarstwa i skarbem klasztornym włącznie.

Muzeum Starodruków i Sztuki Sakralnej

Muzeum Starodruków i Sztuki Sakralnej zostało utworzone przy Metropolitalnym Seminarium Duchownym w Lublinie w ramach projektu „Renowacja zespołu pomisjonarskiego przy ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego 6 w Lublinie”. Główną misją muzeum jest zaprezentowanie bogatego zbioru ksiąg, jakie przez 300 lat gromadziła biblioteka powstała wraz z przyjazdem Księży Misjonarzy do naszego miasta. Tu po raz pierwszy zaprezentowano rękopisy, inkunabuły oraz starodruki stanowiące trzon ekspozycji, tematycznie związane ze sprawowaniem Sakramentu Eucharystii.

Zbiory obejmują również dzieła sztuki obecne w obrądku wschodnim i zachodnim – obrazy, rzeźby, misternie haftowane szaty liturgiczne oraz kielichy, monstrancje czy lichtarze. Najstarszy i zarazem najcenniejszy eksponat to Mszał z Kraśnika z 1400 r., który jest świadectwem piśmiennictwa Zakonu Kanoników Regularnych przy kościele Bożego Ciała w Krakowie.

W zbiorach znalazły się także najstarsze wydania Biblii, m. in. inkunabuł Biblii wydany 1478 r. w Nurnbergu w Niemczech, Biblia hebrajsko-łacińska wydana w 1609 r. w Antwerpii w Belgii, Nowy Testament wydany w 1679 r. we Lwowie w języku starocerkiewno-słowiańskim oraz okazały Psalmterz z 1732 r. drukowany w Wenecji oraz inne cenne starodruki.

Teatr Stary

Jest to najstarszy po krakowskim Teatrze Starym zachowany budynek teatralny w Polsce, wybudowany w 1822 r.

Początkowo mieściły się w nim lubelska scena dramatyczna i operowa, a w XX w. także kino. Od ostatniego seansu w 1981 r., zaniedbany, niszczał, aż do przejęcia przez miasto w 2007 r. W ciągu kilku ostatnich lat, uratowany z ruiny, został gruntownie zmodernizowany. Dzięki temu ponownie stał się miejscem różnorodnych wydarzeń kulturalnych: spektakli, koncertów, ale również spotkań, debat oraz zajęć edukacyjnych dla dzieci. Zwiedzający mogą obejrzeć salę widowiskową i teatralne kulisy, a także wystawę archeologiczną eksponowaną w foyer.

Dom Słów - Izba Drukarska

Izba Drukarska prowadzona przez Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” mieści się przy ulicy Żmigród 1 w pomieszczeniach przedwojennej drukarni „Popularna”.

Miejsce to zawdzięcza swoją wyjątkowość zabytkowym maszynom i urządzeniom drukarskim, zecerskimi introligatorskimi, stanowiącym przedmiot stałej ekspozycji. Dzisiejsza Izba Drukarska tworzy program ochrony dziedzictwa kulturowego związanego z książką. Są tutaj prezentowane wystawy czasowe oraz prowadzone warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży. Ich uczestnicy mogą własnoręcznie czerpać papier, składać tekst czy tłoczyć druk na prasie drukarskiej.

Ważnym elementem Izby jest stała wystawa „*Siła wolnego słowa*” opowiadająca o niezależnym ruchu wydawniczym w Lublinie. W oparciu o Izbę Drukarską powstaje „*Dom Słów*” – interdyscyplinarna instytucja ukazująca fundamentalną rolę słowa mówionego i drukowanego w kulturze i życiu społecznym.

Jeszywas Chachmej Lublin

Dawna Uczelnia Mędrców Lublina świadczy o ogromnym znaczeniu przedwojennej diasporы żydowskiej w Lublinie.

Ten duży gmach, oddany do użytku w 1930 r., postawiono ze składek społeczności żydowskiej z całego świata. Uczelnia nawiązywała do chlubnych tradycji nauk talmudycznych, które rozwijane były w Lublinie w okresie staropolskim. Była to największa i najbardziej prestiżowa szkoła rabinacka na świecie. Uchodziła za jedną z najnowocześniejszych tego typu szkół, a jej absolwenci byli poszukiwanymi rabinami. Językiem wykładowym był hebrajski, na co dzień zaś posługiwano się jidysz. Uczelnia działała do 1939 r. Wewnątrz zachowała się dawna aula, pełniąca niegdyś funkcję synagogi. Budynek, zajmowany po II wojnie światowej przez Akademię Medyczną, został w 2003 r. przekazany gminie żydowskiej.

Ogród Botaniczny UMCS

Zielona oaza położona w dolinie rzeki Czechówki daje wytchnienie od ulicznego zgiełku miasta. Rozciąga się na powierzchni 25 ha i zawiera około 6,5 tys. gatunków i odmian roślin pochodzących ze wszystkich stron świata. W ogrodzie urzekaają nie tylko wyjątkowe kompozycje roślinne, tajemnicze ścieżki ginące w gąszczu roślin, głębokie wąwozy, śpiew ptaków i szum strumyka, ale też uroczy, zabytkowy Dworek Kościuszków. Można w nim organizować uroczystości i imprezy plenerowe.

Muzeum Wsi Lubelskiej

W dzielnicy Sławinek, na powierzchni 27 ha, zgromadzono unikatową ekspozycję, która dokumentuje życie dawnych mieszkańców regionu. Znajdują się tu urokliwe stare młyny, zagrody i chaty kryte strzechą, tężniące życiem podczas organizowanych przez muzeum sianokosów, żniw czy dożynek.

Powstało tu też „miasteczko prowincjonalne Europy Środkowej”.

Obejmuje ono 46 obiektów architektonicznych, charakterystycznych dla małych miast z lat 30. XX w., które powstały w południowo-wschodniej Polsce oraz na terenie sąsiadujących z nią regionów. Muzeum Wsi Lubelskiej to miejsce, w którym czas się zatrzymał.

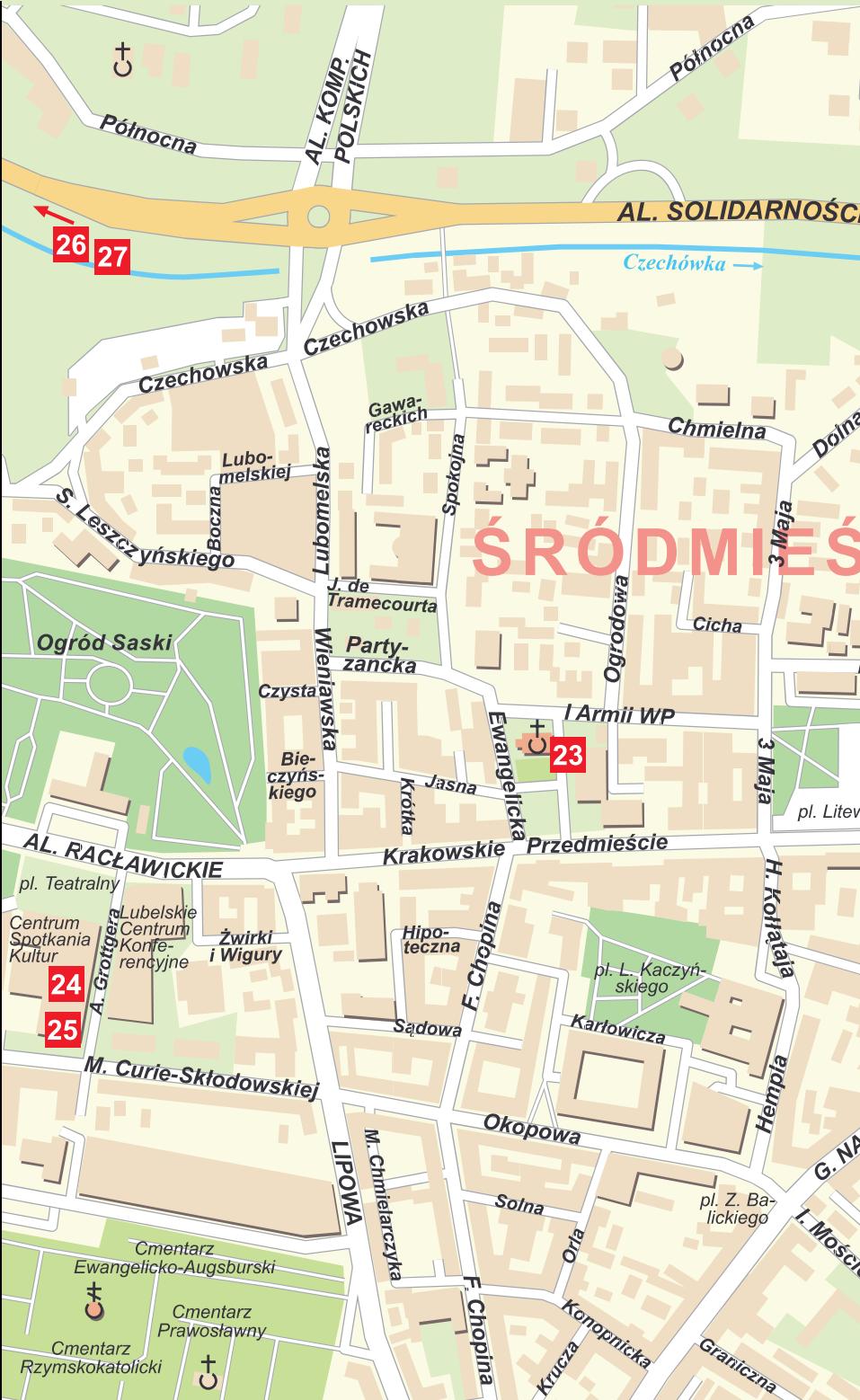

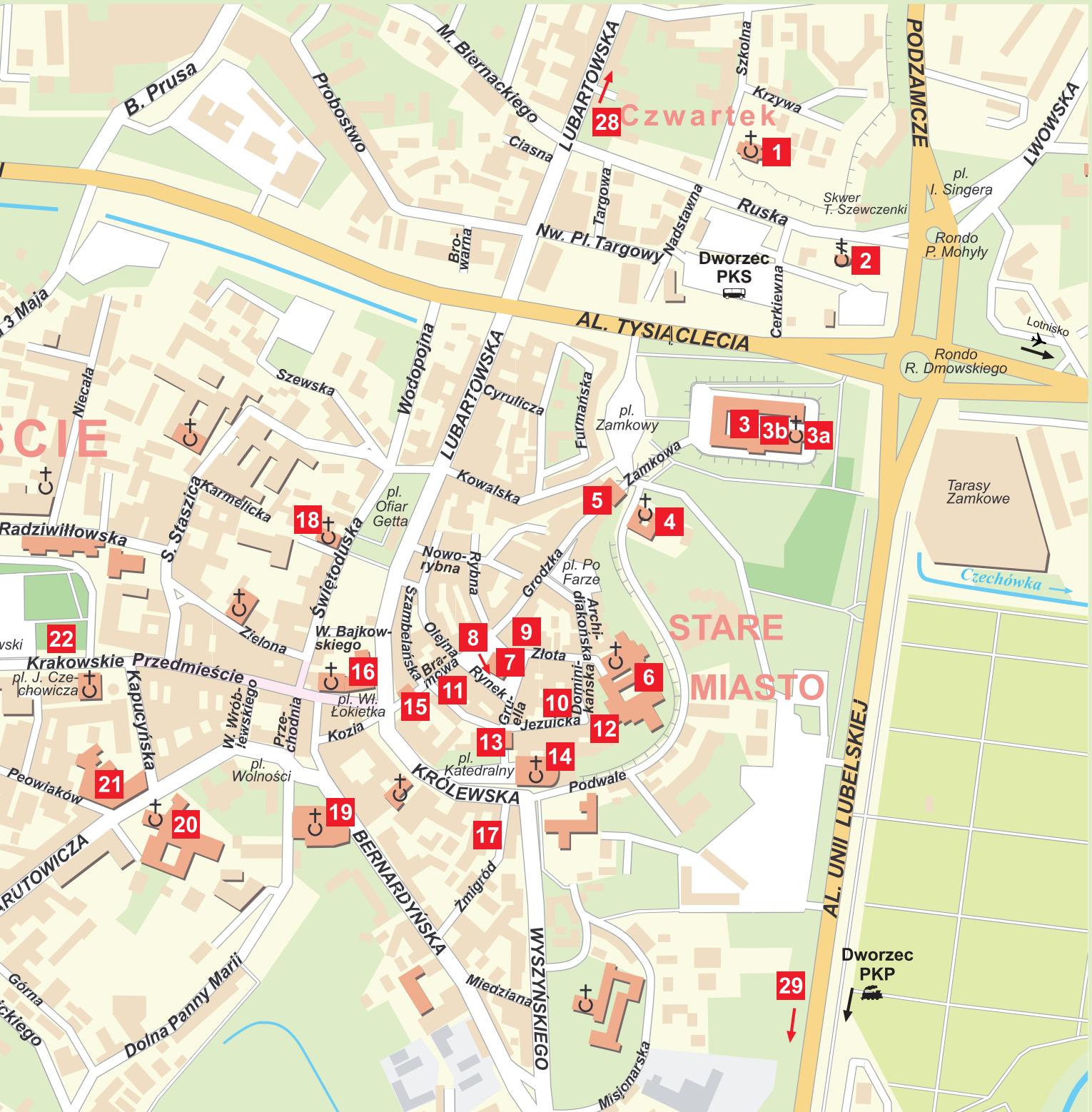
Mapa centrum Lublina

1. Kościół pw. św. Mikołaja
2. Katedralna Cerkiew Prawosławna pw. Przemienienia Pańskiego
3. Zamek Lubelski (Muzeum Lubelskie),
3a. Kaplica Trójcy Świętej 3b. Donżon
4. Kościół pw. św. Wojciecha
5. Brama Grodzka, Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN”
6. Bazylika Drzewa Krzyża Świętego oo. Dominikanów
7. Trybunał Koronne
8. Wejście do trasy podziemnej pod Starym Miastem
9. Piwnica pod Fortuną
10. Teatr Stary
11. Lubelski Ośrodek Informacji Turystycznej i Kulturalnej
12. Teatr im. H. Ch. Andersena
13. Wieża Trynitarska
14. Archikatedra Lubelska (zakrystia akustyczna, krypty)
15. Brama Krakowska
16. Nowy Ratusz
17. Dom Słów – Izba Drukarstwa
18. Kościół pw. św. Józefa i klasztor oo. Karmelitów
19. Kościół pobernardyński pw. Nawrócenia św. Pawła
20. Kościół pw. Wniebowzięcia NMP Zwycięskiej
21. Teatr im. Juliusza Osterwy
22. Pomnik Unii Lubelskiej
23. Kościół ewangelicko-augsburski pw. Świętej Trójcy
24. Filharmonia im. H. Wieniawskiego
25. Teatr Muzyczny
26. Muzeum Wsi Lubelskiej
27. Ogród Botaniczny
28. Jeszywas Chachmej Lublin
29. Państwowe Muzeum na Majdanku

- ważniejsze budynki
- budynki zabytkowe
- ulice przełotowe
- pozostałe ulice
- strefa piesza
- alejki
- ♂ kościoły, cerkwie

0 100 200 300 m

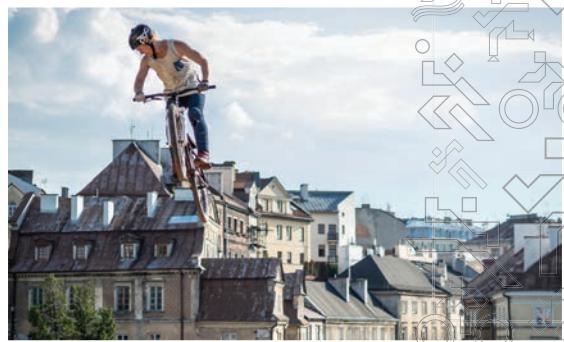

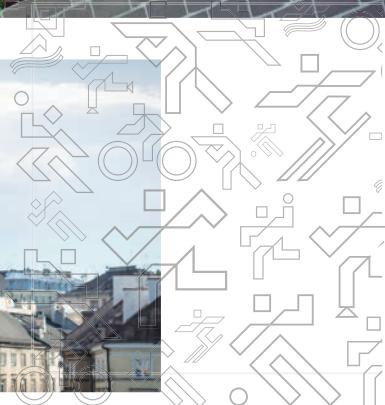
LUBLIN AKTYWNY

Przez cały rok Lublin ma do zaofrowania wiele atrakcji dla osób, które lubią aktywnie spędzać wolny czas.

Dwa razy w roku zapraszamy miłośników sportów ekstremalnych do udziału w wydarzeniu **Lublin Sportival**. Edycja letnia odbywa się w ostatni weekend maja, zaś edycja zimowa w pierwszy weekend grudnia. **Lublin Sportival** jest unikalnym wydarzeniem, podczas którego zabytkowe przestrzenie Starego Miasta w Lublinie wypełniają się pozytywną energią i sportową pasją. Spektakularne widowisko, niepowtarzalne emocje i przeżycia zagwarantowane są dzięki unikalnemu połączeniu wielowiekowej przestrzeni Lublina z jego współczesnym, dynamicznym charakterem. **Lublin Sportival** szturmem podbił serca mieszkańców Lublina oraz gości, którzy przyjeżdżają na to wydarzenie z całego kraju i z zagranicy.

Dla rowerzystów miasto przygotowało ścieżki i szlaki rowerowe. Wyjątkowo atrakcyjna trasa prowadzi wzdłuż Bystrzycy i dookoła zalewu. Inna, mierząca ok. 62 km, wiedzie od granic miasta do Nałęczowa i dalej przez Wąwolnicę aż do Kazimierza Dolnego nad Wisłą.

Zimą w mieście można jeździć na łyżwach po sztucznym lodowisku albo skorzystać z wyciągu narciarskiego. W pobliżu hali Globus działają dwa wyciągi narciarskie: dłuższy – 250-metrowy i krótszy, przeznaczony dla początkujących narciarzy. Przy lodowisku i wyciągu znajdują się wypożyczalnie niezbędnego sprzętu.

Poszukiwacze podniebnych wrażeń mogą zamówić w Aeroklubie Lubelskim turystyczny przelot samolotem z pobliskiego Radawca, a na lot motolotnią zaprasza sąsiadujący z Lublinem Świdnik.

Miłośnicy bardziej ekstremalnych sportów znajdą nad zalewem **wyciąg nart wodnych**. To jedyny w kraju obiekt posiadający homologacje pozwalające na organizację zawodów o randze mistrzostw, które są liczone również do klasyfikacji Pucharu Europy.

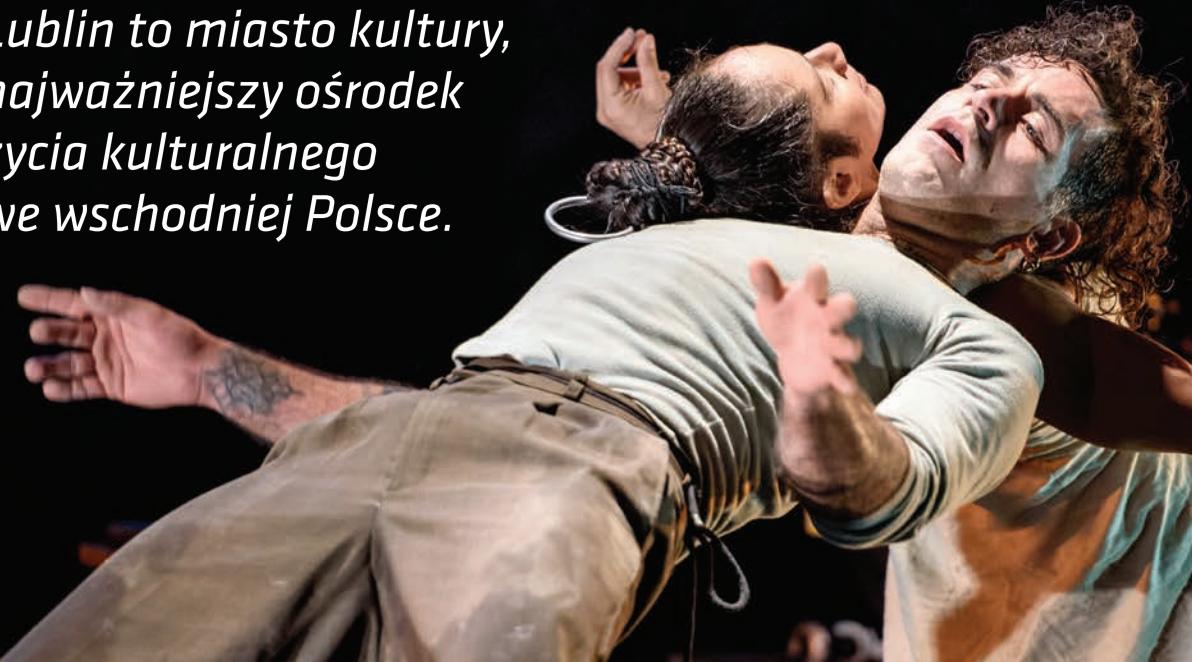
Arena Lublin to nowoczesny stadion dostępny dla zwiedzających jako atrakcja turystyczna. Najnowszy i największy kompleks pływacki w Polsce Wschodniej – Aqua Lublin zaprasza przez cały rok amatorów pływania.

Wypoczynek nad wodą w poblizu miasta umożliwia Zalew Zemborzycki ze znajdującymi się przy nim plażami, małą gastronomią, stanowiskami do grilloowania oraz placami zabaw. Nad zalewem znajduje się również „*Słoneczny Wrotków*” – ośrodek z kompleksem nowoczesnych basenów, zjeżdżalniami, brodzikami i wyspą piratów dla dzieci. Przy akwenie działają wypożyczalnie sprzętu wodnego, plażowego oraz rowerów górskich. Stąd można się wybrać kajakiem na urzekający spływ rzeką Bystrzycą.

LUBLIN KULTURALNY

*Lublin to miasto kultury,
najważniejszy ośrodek
życia kulturalnego
we wschodniej Polsce.*

Lubelską kulturę cechuje wyjątkowy charakter, który decyduje o jej integrującym i włączającym potencjale. Jest ona autentyczna i oryginalna, gdyż wyrasta z lokalnego kontekstu.

Nastawiona jest na uczestnictwo i różnorodność, na spotykanie się kultur, religii, idei, pobudzając mieszkańców do odkrywania siebie, innych ludzi i świata. Lubelska kultura prezentuje także najważniejsze zjawiska kultury polskiej i światowej.

Miłośników teatru zapraszamy do skorzystania z oferty Teatru im. H. Ch. Andersena, Teatru Starego, Teatru im. Juliusza Osterwy oraz Teatru Muzycznego. Pręgnie działa także alternatywna scena teatralna w Centrum Kultury w Lublinie reprezentowana przez Teatr Provisorium, Scenę Prapremier In Vitro i neTTheatre. Najmłodszych zainteresują spektakle przygotowane przez Pracownię Sztuczka. Jedyne w swoim rodzaju projekty, nie tylko teatralne, realizowane są przez Scenę Plastyczną KUL, Ośrodek Praktyk Teatralnych Gardzienice, Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża” i Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN”.

Na szczególną uwagę zasługują liczne festiwale i wydarzenia artystyczne organizowane w otwartej przestrzeni miasta.

Cyklicznie organizowane są festiwale teatralne, takie jak: Festiwal „Konfrontacje Teatralne”, Międzynarodowe Spotkania Teatrów Tańca, Międzynarodowy Maat Festival, Studencki Ogólnopolski Festiwal Teatralny „Kontestacje”.

kultura.lublin.eu

Od maja do późnej jesieni ulice i place miasta zamieniają się w miejsca prezentacji ważnych wydarzeń artystycznych:

Noc Kultury, Festiwal Sztuki w Przestrzeni Publicznej – Otwarte Miasto, Inne Brzmienia Art'n'Music Festival, Carnaval Sztukmistrzów, Jarmark Jagielloński, Europejski Festiwal Smaku, Międzynarodowy Festiwal Sztuki Muralu (Graffiti) „Meeting of Styles”, Lubelskie Spotkania Literackie – Miasto Poezji. Również w przestrzeni otwartej organizowane są festiwale prezentujące kulturę mieszkających w Lublinie przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych: Wielokulturowy Lublin oraz Ukraina w Centrum Lublina.

Lublin to miejsce licznych festiwali muzycznych począwszy od muzyki tradycyjnej i folkowej po muzykę klasyczną, jazzową czy bluesową.

Wielbicieli muzyki tradycyjnej i folkowej zapraszamy na Międzynarodowy Festiwal „Najstarsze Pieśni Europy”, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Ludowej „Mikołówki Folkowe” oraz Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne im. Ignacego Wachowiaka.

Ciekawym połączeniem tradycji z nowoczesnością jest Festiwal Tradycji i Awangardy Muzycznej „Kody”. Fanów muzyki jazzowej zainteresuje Lublin Jazz Festival oraz Międzynarodowy Festiwal Jazzowy – Jazz Bez, zaś muzyki bluesowej Chatka Blues Festiwal. Wielbicieli muzyki klasycznej zapraszamy na Harmonie Starego Miasta, Festiwal „Tempus Paschale” oraz Międzynarodowy Festiwal Andrzej Nikodemowicz - Czas i Dźwięk.

Lublin to również sztuka współczesna i szereg wydarzeń organizowanych przez Galerię Labirynt, Galerię Białą i Lubelskie Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych.

Na uwagę zasługuje także oferta lubelskich kin studyjnych, a także szeroka oferta festiwalowa: Festiwal „Filmy Dobrze Zakręcone”, Festiwal Młodego Kina „Pełny Metraż”, Festiwal Złote Mrówkojady czy Studenckie Konfrontacje Filmowe.

LUBLIN FILMOWY

Lublin, jako jedno z najpiękniejszych, polskich miast ma bardzo wiele do zaofrowania filmowcom. Niezwykłe Stare Miasto, bramy, tajemnicze podwórka, zaułki...

Lublin może poszczycić się już swoim aktorskim udziałem w wielkich produkcjach: zagrał w oskarowym „**Lektorze**” Niemcy i miasto Neustadt, amerykańsko-brytyjskim „**Aryan Couple**” miasto na Węgrzech, polsko-izraelskiej „**Wiośnie 1941**” nieokreślone polskie miasto. Zagrał w czołówce polskiego filmu fabularnego - „**Kronice wypadków miłosnych**” Andrzeja Wajdy, gdzie był dzielnicą żydowską, w „**Sławie i Chwale**” Kazimierza Kutza grał scenerię kresową. W filmie „**Chopin pragnienie miłości**” Jerzego Antczaka był Paryżem oraz Warszawą, zaś w „**Ogniem i Mieczem**” Jerzego Hoffmana kaplica lubelskiego zamku odgrywała kaplicę zamku zbaraskiego. W telewizyjnych serialach historycznych takich jak „**Czarne Chmury**” i „**Modrzejewska**” grał Warszawę, a we współczesnym „**Determinatorze**” był nieznany miastem wojewódzkim. Teren Muzeum Wsi Lubelskiej posłużył za tło do filmów „**Bitwa Warszawska 1920**” w reżyserii Jerzego Hofmana oraz „**Wołyń**” w reżyserii Wojciecha Smarzowskiego. Nieopodal Lublina w Klemensowie na Roztoczu kręcone były zdjęcia do oskarowej „**Idy**” w reżyserii Pawła Pawlikowskiego. Lublin zagrał wreszcie siebie w serialu „**Wszystko przed nami**”, w filmie fabularnym „**Carte Blanche**” w reżyserii Jacka Lusińskiego oraz w najnowszej produkcji fabularnej – w „**Paniach Dulskich**” w reżyserii Filipa Bajona.

W architekturze miasta odnajdujemy wszystkie style obowiązujące w architekturze polskiej: gotyk, renesans, barok, historyzm, neostyle, secesję, modernizm. Najbardziej charakterystycznym z nich jest renesans lubelski, którego kilka przykładów kamienic spotkamy na Starym Mieście.

Lublin to także ciekawe przestrzenie industrialne, malownicze plenery Zalewu Zemborzyckiego czy pięknie usytuowane zabudowania chłopskie wraz z wiernie odtworzonym miasteczkiem prowincjonalnym z Europy Środkowej w Muzeum Wsi Lubelskiej.

Niewątpliwym magnesem dla filmowców jest wielokulturowość Lublina i całego regionu. Uroki autentycznej architektury, wielowiekowe bogactwo historyczne są malowniczym tłem kadrów filmowych. Atutem jest też usytuowanie na niewielkim obszarze interesujących obiektów architektonicznych z różnych epok.

Lubelski Fundusz Filmowy

O sukcesy filmowe Lublina dba od 2009 r. Lubelski Fundusz Filmowy. W ramach jego działań wiele filmów otrzymało wsparcie finansowe i organizacyjne, m.in. filmy fabularne „**Kamienie na szaniec**” w reż. R. Glińskiego, „**Panie Dulskie**” w reż. F. Bajona czy serial TVP „**Wszystko przed nami**”. Film fabularny „**Carte Blanche**” Jacka Lusińskiego z Andrzejem Chyrą w roli głównej zdobył wiele prestiżowych międzynarodowych nagród.

LUBLIN AKADEMICKI

*Początek lubelskiej akademickości to XVI w.
i założenie Akademii Talmudycznej
przez Salomona Szachnę oraz powstanie
Kolegium Jezuitów.*

W 1918 r. utworzono Uniwersytet Lubelski, obecnie Katolicki Uniwersytet Lubelski, gdzie przez lata wykładał prof. Karol Wojtyła, późniejszy papież Jan Paweł II.

W kolejnych latach powstały: jezuicka uczelnia teologiczna tzw. Kolegium Bobolanum oraz Wyższa Szkoła Talmudyczna. Od tego okresu Lublin był już szeroko znany jako miasto uniwersyteckie, kształcąc elity państwa polskiego. W 1944 r. utworzono drugą uczelnię Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (UMCS). W latach pięćdziesiątych swoją działalność rozpoczęły Uniwersytet Medyczny oraz Uniwersytet Przyrodniczy. Natomiast w 1953 r. utworzono Wieczorową Szkołę Inżynierską, czyli dzisiejszą Politechnikę Lubelską.

Obecnie trudno sobie wyobrazić Lublin bez wymiaru akademickiego, gdyż co czwarty jego mieszkańców jest studentem. Obecność naukowców i studentów sprawia, że Lublin uchodzi za miasto ludzi dynamicznych. Lubelskie szkoły wyższe kształczą dziesiątki tysięcy studentów i co roku przyciągają do Lublina kolejnych młodych ludzi z kraju jak i zagranicy, dzięki czemu Lublin jest w czołówce miast w Polsce pod względem liczby zagranicznych studentów.

Bogata oferta kulturalna lubelskich teatrów, domów kultury, filharmonii czy Centrum Kultury sprawia, że przez cały rok Lublin obfituje różnorodnymi wydarzeniami. Swój niepowtarzalny klimat zawdzięcza w dużej mierze studentom, dlatego są oni często aktywizowani i angażowani do współtworzenia jego oferty kulturalnej, na przykład do przygotowania Nocy Kultury. Od lat dynamicznie rośnie liczba osób uczestniczących w sztandarowych imprezach miasta, takich jak: Jarmarkt Jagielloński, Festiwal Inne Brzmienia, czy wyjątkowym w tej części Europy Carnavalu Sztukmistrzów. Największą popularnością wśród studentów cieszą się natomiast takie imprezy jak: Ogólnopolski Festiwal Teatralny „Kontestacje”, Konfrontacje Filmowe oraz festiwale jazzowe i Mikołajki Folkowe. W mieście powstały także autonomiczne inicjatywy realizowane przez studentów, jak Lubelskie Dni Kultury Studenckiej podczas, których organizowane są duże imprezy masowe, takie jak Juwenalia, Kozienalia, Medykalia, Feliniada czy KULTuralia. Rokrocznie organizowany jest również Lubelski Festiwal Nauki, który jest bezprecedensowym wydarzeniem kulturalno-naukowym w Polsce, w którym bierze udział ponad 35 tys. osób.

LUBLIN – BRAMA NA WSCHÓD

Lubelskie instytucje i organizacje pozarządowe od wielu lat aktywnie i na wszystkich poziomach realizują wschodnią politykę zagraniczną, odgrywając istotną rolę we wprowadzaniu rzeczywistych zmian w Europie Wschodniej. Dzięki podejmowanym inicjatywom Miasto Lublin tworzy warunki dla rozwoju współpracy gospodarczej, kulturalnej i społecznej pomiędzy państwami Unii Europejskiej i krajami Partnerstwa Wschodniego.

W 2012 r. w Lublinie powołano Centrum Kompetencji Wschodnich z udziałem Urzędu Miasta Lublin, Samorządu Województwa Lubelskiego oraz Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP).

Zadaniem Centrum Kompetencji Wschodnich jest inicjowanie nowych przedsięwzięć i współtworzenie nowej jakości w szeroko rozumianej współpracy rozwojowej. Urząd Miasta Lublin jest gospodarzem i organizatorem odbywającego się cyklicznie od 2012 r. Kongresu Inicjatyw Europy Wschodniej – platformy współpracy transnarodowej, integrowania środowisk, stymulowania dialogu pomiędzy władzami lokalnymi i regionalnymi Unii Europejskiej i Partnerstwa Wschodniego. Efektem podejmowanych działań jest wypracowana w 2014 r. we współpracy z 16 miastami Partnerstwa Wschodniego „Strategia Współpracy Terytorialnej Miasta Lublin na lata 2014-2020”.

LAUREACI IV EDYCJI PROGRAMU MIEJSCE INSPIRACJI

KARDAMON
RESTAURANT

HOTEL ALTER

Hotel Ilan
For The Tradition
★★★★★

SZEROKA
RESTAURACJA

PERŁOWA
perłowa / APARTAMENTY
browar perła

ZYDOWSKA RESTAURACJA

specjalne wyróżnienie:

www.miejsceinspiracji.lublin.eu

Miejsce Inspiracji to prestiżowy tytuł przyznany 11 podmiotom z branży HoReCa, które poprzez swoją ofertę, wystrój wnętrz i działalność tworzą niezwykły klimat charakterystyczny dla Lublina.

Gwarancja gościnnego przyjęcia, regionalne składniki w starannie przygotowywanych potrawach oraz inicjatywy przybliżające dawną historię i współczesny obraz miasta pozwalają odkryć inspirującą osobowość Lublina.

Chcesz bliżej poznać miasto i jego atrakcje? Zapytaj Miejsca Inspiracji o wskazówki i materiały promocyjne!

MUZEA

MUZEUM LUBELSKIE – ZAMEK
ul. Zamkowa 9, tel. +48 81 532 50 01
www.zamek-lublin.pl

Oddziały:

MUZEUM HISTORII MIASTA LUBLINA
Plac Łokietka 3 (w Bramie Krakowskiej), tel. +48 81 532 60 01

MUZEUM MARTYROLOGII „POD ZEGAREM”
ul. Uniwersytecka 1, tel. +48 81 533 36 78

MUZEUM LITERACKIE IM. J. CZECHOWICZA
ul. Złota 3, tel. +48 81 532 30 90 do 91

DWOREK WINCENTEGO POLA
ul. Kalinowszczyzna 13, tel. +48 81 747 24 13

MUZEUM STARODRUKÓW I SZTUKI SAKRALNEJ
ul. Prymasa Stefana Kardynała Wyszyńskiego 6, 20-105 Lublin
www.seminarium.lublin.pl

MUZEUM ARCHIDIECEZJALNE SZTUKI RELIGIJNEJ
ul. Królewska 10, (Wieża Trynitarska), tel. +48 444 74 50

PAŃSTOWE MUZEUM NA MAJDANKU
ul. Drogą Męczenników Majdanka 67 tel. +48 81 710 28 21
www.majdanek.eu

MUZEUM WSI LUBELSKIEJ (SKANSEN)
al. Warszawska 96, tel. +48 81 533 85 13
www.skansen.lublin.pl

PIWNICA POD FORTUNĄ
ul. Rynek 8, tel. +48 81 444 55 55
www.piwnica.lublin.eu

IZBA DRUKARSTWA
ul. Żmigród 1, tel. +48 81 534 52 33
www.izbadrukarswa.tnn.pl

MUZEUM ZAKŁADU HISTORII FARMACJI
ul. Grodzka 5a, tel. +48 81 532 88 20

IZBA PAMIĘCI ŻYDÓW LUBLINA
ul. Lubartowska 10, tel. +48 602 473 118, +48 501 836 04

TURYSTYCZNA LINIA „T”

Wakacyjna linia „T” czyli duet trolejbus ZIUTEK i autobus GUŁTEK kursuje w każdą niedzielę lipca i sierpnia. Pasażerowie podróżują w atmosferze lat 70. XX wieku. Rozkładły jazdy, tablice kierunkowe przygotowane są w stylistyce minionej epoki, również kierowca, konduktor i przewodnik mają na sobie ubrania nawiązujące do tamtego okresu.

Kurs rozpoczyna się z wspólnego przystanku Brama Krakowska 03 na ul. Lubartowskiej o godzinach: 15:00, 16:00 i 17:00.

LUBELSKI OŚRODEK INFORMACJI TURYSTYCZNEJ I KULTURALNEJ

Lubelski Ośrodek Informacji Turystycznej i Kulturalnej
tel. 81 532 44 12, ul. Jezuicka 1-3, 20-113 Lublin
lublintravel.pl

Jak tu trafić? Wchodząc na Stare Miasto przez Bramę Krakowską należy zatrzymać się i skręcić w prawo przy pierwszej kamienicy stojącej na rogu ul. Bramowej i Jezuickiej. **Lubelski Ośrodek Informacji Turystycznej i Kulturalnej** to miejsce, gdzie można zaopatryć się w mapy, przewodniki i foldery promocyjne dotyczące Lublina i Lubelszczyzny oraz zakupić ciekawe pamiątki. Pracownicy LOITiK chętnie udzielają informacji na temat aktualnych wydarzeń i atrakcji turystycznych, komunikacji miejskiej i regionalnej, pomagają znaleźć odpowiedni nocleg i podpowiadają gdzie zjeść dobry obiad. Na miejscu można wypożyczyć rower i skorzystać z przechowalni bagażu. Do dyspozycji turystów jest komputer z dostępem do internetu.

Zapraszamy

Godziny otwarcia: **pn.–pt.** 9:00–17:00, **sob.** 10:00–17:00, **niedz.** 10:00–17:00

Punkt Informacji Turystycznej w Porcie Lotniczym Lublin
ul. Króla Jana III Sobieskiego 1, 21-040 Świdnik

Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego PTTK
ul. Krakowskie Przedmieście 78,
20-076 Lublin
tel. 81 532 87 04
bortptklublin.pl

Via Jagiellonica – Centrum Obsługi Turystycznej
ul. M.C. Skłodowskiej 3/15
tel. 81 441 11 18
szlakjagiellonski.pl

WYDAWCA:

URZĄD MIASTA LUBLIN

MARKETING MIASTA

tel. +48 81 466 19 34

e-mail: marketing@lublin.eu

ul. Rynek 8, 20-111 Lublin

KONSULTACJE MERYTORYCZNE:

REFERAT DS. TURYSTYKI

tel. +48 81 466 38 00

e-mail: turystyka@lublin.eu

ul. Zana 38, piętro V

ISBN 978-83-62997-85-5

lublin.eu

